

Beslutningsforslag nr. **B 95**

Folketinget 2009-10

OMTRYK

2. omtryk: Tabel indsat på side 3

Fremsat den 17. december 2009 af Lennart Damsbo-Andersen (S), Torben Hansen (S), Eigil Andersen (SF), Karsten Hønge (SF), Morten Østergaard (RV), Margrethe Vestager (RV) og Line Barfod (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om afskaffelse af varighedsbegrænsningen for udbetaling af sygedagpenge

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, som ophæver varighedsbegrænsningen for udbetaling af sygedagpenge, således at lovforslaget kan træde i kraft senest den 1. juli 2010.

Bemærkninger til forslaget

Siden 2006 er det danske sygefravær steget voldsomt. Af Beskæftigelsesministeriets rapport »Analyse af sygefraværet« (2008) fremgår, at det samlede sygefravær er på 5 pct. af den samlede mulige arbejdstid, svarende til ca. 150.000 fuldtidsstillinger om året.

Fra tredje kvartal 2004 til tredje kvartal 2008 steg det gennemsnitlige antal sygedagpengemodtagere

med godt 12 pct. Fra tredje kvartal 2008 til året efter faldt det en smule, men niveauet for sygefravær i Danmark er stadig meget højt.

Samlet set var der i september 2009 76.331 danskere på sygedagpenge fra det offentlige; dvs. uden for arbejdsgiverperioden på tre uger.

Gennemsnitligt antal sygedagpengemodtagere fordelt på varighed i tusinder.

Tabel 1. (1.000 personer)				
	3. kv. 2006	3. kv. 2007	3. kv. 2008	3. kv. 2009
1-4 ugers varighed	13,6	13,9	11,5	11,2
5-52 ugers varighed	51,3	58,2	55,5	56,2
Over 52 ugers varighed	10,6	15,1	17,0	15,8
I alt	75,4	87,2	84,1	83,3

Kilde: AErådet på baggrund af KMD's kortperiodestatistik

Sygefraværet er selvsagt ikke omkostningsfrit. Ifølge Beskæftigelsesministeriets rapport skønnes sygefraværet at koste samfundet mindst 37 mia. kr. Dertil skal selvfølgelig vigtigst af alt lægges de meget store personlige konsekvenser som et langvarigt sygefravær har for den enkelte sygdomsramte, hvor mulighederne for at vende tilbage til arbejdsmarkedet falder drastisk med længden af sygefraværet.

På trods af at et bredt flertal i Folketinget har forbedret reglerne for forlængelse af sygedagpengene i flere sammenhænge, er der et stigende antal, der bringes i en meget vanskelig økonomisk og social situation som en direkte følge af, at udbetaling af sygedagpenge er underlagt en varighedsbegrænsning. Ifølge de nuværende regler kan forlængelse ske:

- Når det er overvejende sandsynligt, at revalidering af den sygemeldte kan føre til, at den sygemeldte kan vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked.
- Når det er nødvendigt med en arbejdsprøvning eller anden afklarende foranstaltning for at klarlægge den sygemeldtes arbejdsevne. Forlængelsen kan udgøre op til 26 uger.

- Når sygedagpengemodtageren er under eller venter på lægebehandling, men forventes arbejdsdygtig inden for 2 gange 52 uger. Det er en betingelse, at den pågældende efter en lægelig vurdering skønnes at ville kunne genoptage erhvervsmæssig beskæftigelse inden for 2 gange 52 uger.
- Når sygedagpengemodtageren lider af en uhelbredelig (livstruende) lidelse.
- Når der er rejst sag om ret til erstatning efter lov om arbejdsskadesikring eller lov om sikring mod følger af arbejdsskade.
- Når der er påbegyndt en sag om førtidspension efter lov om social pension.

Flere af forlængelsesmulighederne kan bruges i forlængelse af hinanden.

De nuværende regler er dermed – som det ses – ganske bureaukratisk omfattende. Derudover er der indbygget et incitament til ikke at anvende forlængelsesmulighederne, fordi statens refusion af sygedagpengene på 50 pct. stopper efter 52 uger, så det herefter bliver en ren kommunal udgift.

Antallet af personer, som falder for varighedsbegrænsningen, udgør ifølge Beskæftigelsesministeriets rapport:

Ophørsårsag	Antal sygedagpengeforløb	
	Juni 2005-juni 2006	Juni 2006-juni 2007
Generel varighedsbegrænsning	2.431	2.873
Ophør af forlængelsesmulighed	2.209	2.565
I alt	4.640	5.438

Kilde: KMD's sygedagpengeregister.

Som udgangspunkt har en borger, som ryger ud over varighedsbegrænsningen ret til kontanthjælp. Dog medfører reglerne for gensidig forsørgelse mellem ægtefæller, at en meget stor gruppe borgere ikke er berettiget til kontanthjælp på grund af ægtefællens indkomst. Det skal i den forbindelse fremhæves, at den enkelte ikke modtager kontanthjælp, hvis ægtefællen tjener mere end ca. 200.000 kr. pr. år, hvis parret ikke har børn og ca. 260.000 kr. pr. år, hvis parret har børn. Der er med andre ord tale om bortfald af kontanthjælp ved selv meget lave indtægter.

Ifølge Beskæftigelsesministeriets rapport er der 38 pct., der overgår til såkaldt selvforsørgelse efter overskridelse af varighedsbegrænsningen for sygedagpenge. Selvforsørgelse dækker over, at den enkelte er kommet i beskæftigelse, eller at vedkommende på grund af formue og/eller ægtefælles indkomst ikke er berettiget til kontanthjælp. Af de 38 pct. anslås det i rapporten, at 60 pct. af personerne ikke modtager en ydelse og heller ikke er i beskæftigelse. Omregnet til antal personer er der således tale om 1.239 personer, som i 2007 mistede sygedagpengene, og som ikke fik alternativ ydelse eller kom i beskæftigelse.

Den nuværende sygedagpengeperiode er i alt for mange tilfælde for kort. Det skyldes især følgende:

- Nye behandlingsmetoder øger mulighederne for, at sygdomsramte kan blive raske og dermed, at de ikke er nødt til at forlade arbejdsmarkedet permanent som en følge af deres sygdom.
- Nye behandlingsmetoder øger overlevelseschancerne for en række sygdomme og alvorlige ulykker. Til gengæld strækker behandlingen sig ofte over en længere årrække og dermed ud over varighedsbegrænsningen.
- De nuværende regler tager ikke i tilstrækkeligt omfang højde for, at der undervejs i sygdomsforløbet kan tilstå nye lidelser eller komplikationer, som forlænger behandlingen.

Både handicaporganisationer, faglige organisationer, pressen og et stort antal borgere har gentagne gange fremlagt fyldig dokumentation for de alvorlige konsekvenser, som ophør af sygedagpengeudbetalingen medfører.

For de fleste sygemeldte fører ophør af sygedagpenge til enorm usikkerhed for, hvad fremtiden vil føre med sig. Den usikkerhed kan i sig selv være en meget væsentlig barriere for tilbagevenden til arbejdsmarkedet, fordi den enkelte bruger alle ressourcer på at spekulere over de økonomiske og helbredsmæssige problemer, som de står i.

Dermed har den enkelte sjældent overskud til selv at arbejde for at komme tilbage i job, og for nogle har den mistede ret til sygedagpenge en direkte negativ betydning for deres fysiske og ikke mindst psykiske velbefindende. I en række tilfælde fører de mistede sygedagpenge til så alvorlige sociale følger som gældsættelse, tvangsauktion/tvangsudsættelse og skilsmisse.

Der er behov for både bedre opfølgning og ophævelse af varighedsbegrænsningen.

Oppositionen har tidligere foreslået, at kommunerne skal sikres et lovgivningsmæssigt og økonomisk ordentligt grundlag for, at der kan gennemføres langt mere intensive og målrettede opfølgningsforløb for sygemeldte.

Helt centralt er det, at kommunerne får økonomisk mulighed for at etablere såkaldte rehabiliteringsteam, der kan stå i spidsen for en tæt kontakt til den enkelte sygemeldte og inddrage arbejdsgiver, tilidsrepræsentant, egen læge, arbejdsmedicinsk ekspertise, psykolog, fysioterapeut, eller hvem der nu bedst kan forbedre vedkommendes muligheder for at returnere til arbejdsmarkedet.

Hvis en sådan national »rehabiliteringsindsats« gennemføres i alle danske kommuner, er der ingen tvivl om, at antallet af sygedagpengemodtagere vil falde inden for få år. Det vil selvsagt også reducere

antallet af langtidssygemeldte, men det er ikke realistisk at forestille sig, at en sådan indsats vil sikre, at ingen sygemeldte ryger ud over den nuværende varighedsbegrænsning.

Der er derfor under alle omstændigheder et presserende behov for ophæve varighedsbegrænsningen for udbetaling af sygedagpenge.

Ifølge beskæftigelsesministerens svar til Arbejdsmarkedsudvalget på spørgsmål nr. 328 folketingsåret 2008-09 skønnes en ophævelse af varighedsbegrænsningen at øge de offentlige merudgifter med ca. 340 mio. kr.

Skriftlig fremsættelse

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af varighedsbegrænsningen for udbetaling af sygedagpenge.

(Beslutningsforslag nr. B 95).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.